

Uznanie vankúša na krytie systémového rizika pre expozície nachádzajúce sa v Estónsku

Dňa 30. mája 2016 odsúhlasila Národná centrálna banka Estónska (ďalej len „NBE“) dekrét guvernéra NBE, na základe ktorého sa vyžaduje od bánk a dcérskych spoločností zahraničných bánk, aby udržiavali tlmiacu rezervu (ďalej len „vankúš“) na krytie systémového rizika vo výške 1 % rizikových expozícií nachádzajúcich sa v Estónsku, vypočítaných na základe článku 92 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „nariadenie CRR“)¹. Dekrét vstúpil do platnosti dňa 1. augusta 2016.

NBE odôvodňuje zavedenie tohto vankúša zraniteľnosťou estónskej ekonomiky z dôvodu jej veľkosti a otvorenosti. Ako NBE uvádza na svojom webovom sídle, vysoký podiel a koncentrácia exportu a investícií, pomerne vysoký dlh nefinančného sektora v pomere k jeho príjmom, úroveň finančných rezerv domácností a finančný sektor dominovaný bankami vytvárajú prostredie, kde neočakávané negatívne šoky môžu v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ pomerne rýchlo vyústiť do systémových problémov.

Následne NBE požiadala v súlade s článkom 134 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (ďalej len „smernica CRD IV“) Európsky výbor pre systémové riziká (ďalej len „ESRB“) o vydanie odporúčania ostatným členským štátom EÚ, aby uznali túto mieru vankúša na krytie systémového rizika.

ESRB v odporúčaní Európskeho výboru pre systémové riziká z 24. júna 2016, ktorým sa mení odporúčanie ESRB/2015/2 o posudzovaní cezhraničných účinkov opatrení makroprudenciálnej politiky a ich dobrovoľnej reciprocite (ďalej len „odporúčanie ESRB/2016/4“) odporúča členským štátom EÚ, aby uznali mieru vankúša na krytie systémového rizika zavedenú NBE. Členským štátom, ktoré transponovali do národnej legislatívy článok 134 smernice CRD IV sa odporúča uznať mieru vankúša do troch mesiacov od vydania odporúčania ESRB/2016/4. Členským štátom, ktoré tento článok netransponovali do národnej legislatívy sa odporúča zaviesť opatrenie, ktoré je najbližšie svojim dopadom rozhodnutiu NBE (tzv. „equivalent measure“) do šiestich mesiacov od vydania odporúčania ESRB/2016/4.

ESRB odporúča uznať mieru vankúša na krytie systémového rizika aj v prípade, že bankový sektor v danom členskom štáte nemá výrazné vystavenie (cez svoje pobočky alebo priamo) voči Estónsku. Z rozhodnutia o uznaní miery vankúša na krytie systémového rizika je možné vyňať iba individuálne inštitúcie. V prípade, že rozhodnutie nebude platiť pre vybrané inštitúcie, je potrebné monitorovať vystavenie daných inštitúcií voči Estónsku, s frekvenciou najmenej raz za rok.

V prípade Slovenska sa článok 134 smernice CRD IV transponoval do § 33f zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). Z tohto dôvodu na základe odporúčania ESRB/2016/4 Národná banka Slovenska uznáva mieru vankúša na krytie systémového rizika pre všetky expozície nachádzajúce sa v Estónsku s tým, že žiadna inštitúcia nie je vyňatá z rozhodnutia.

Uznanie miery vankúša na krytie systémového rizika pre všetky expozície nachádzajúce sa v Estónsku znamená, že v prípade, že banky so sídlom na Slovensku evidujú expozície

¹ Viac informácií o vankúši na krytie systémového rizika sa nachádza na webovom sídle NBE: <https://www.eestipank.ee/en/financial-stability/systemic-risk-buffer>

so sídlom dlžníka v Estónsku poskytnuté či už cez svoju pobočku nachádzajúcu sa v Estónsku alebo cezhranične, musia tieto banky držať na tieto expozície vankúš na krytie systémového rizika vo forme vlastného kapitálu Tier 1 vo výške 1 % rizikových expozícií, vypočítaných na základe článku 92 odseku 3 nariadenia CRR, na základe týchto expozícií zo sídlom dlžníka v Estónsku (v súlade so znením dekrétu guvernéra NBE).

Uznanie vankúša na krytie systémového rizika zavedeného NBE na základe § 33f zákona o bankách nemá vplyv na rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 19/2016 z 24. mája 2016 o určení výšky tlmiacej rezervy (vankúša) na krytie systémového rizika. Keďže v tomto prípade sa nejedná o rozhodnutie NBS aktivovať vankúš pre systémové riziká na základe §33e zákona o bankách, na tento vankúš sa nevzťahuje obmedzenie v prípade, že daná banka podlieha aj vankúšu pre O-SII. V prípade, že ide o uznanie vankúša na krytie systémového rizika zavedeného iným členským štátom na základe §33f zákona o bankách sa teda jednotlivé vankúše spočítavajú (celkový vankúš vychádzajúci z aktivácie kapitálových vankúšov na základe §33d a §33e zákona o bankách podľa príslušných pravidiel a vankúš na základe §33f zákona o bankách sa sčítava).

Na základe údajov dostupných k 30. júnu 2016 nevykazovali banky slovenského bankového sektora výrazné expozície voči Estónsku, z tohto dôvodu sa neočakáva významný dopad uznania vankúša na bankový sektor.